

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

UNCITRAL Model Law Article 18. Equal treatment of parties

The parties shall be treated with equality and each party shall be given a full opportunity of presenting his case.

MTK m. 8 B) Tarafların eşitliği ve hukuki dinlenilme hakkı

Taraflar, tahkim yargılamasında eşit hak ve yetkiye sahiptirler. Taraflara iddia ve savunmalarını ileri sürme olanağı tanınır.

Tahkim yargılamasında taraflar, yabancı gerçek veya tüzel kişiler tarafından da temsil edilebilirler. Bu hüküm, tahkimle ilgili olarak mahkemelere yapılan istemlere uygulanmaz.

HKM m. 423 (1) Taraflar, tahkim yargılamasında eşit hak ve yetkiye sahiptirler. Taraflara hukuki dinlenilme hakkını kullanma imkânı tanınır.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

UNCITRAL Model Law Article 19. Determination of rules of procedure

(1) Subject to the provisions of this Law, the parties are free to agree on the procedure to be followed by the arbitral tribunal in conducting the proceedings.

(2) Failing such agreement, the arbitral tribunal may, subject to the provisions of this Law, conduct the arbitration in such manner as it considers appropriate. The power conferred upon the arbitral tribunal includes the power to determine the admissibility, relevance, materiality and weight of any evidence.

MTK m. 8 A) Yargılama kurallarının belirlenmesi

Taraflar, hakem veya hakem kurulunun uygulayacağı yargılama kurallarını, bu Kanunun emredici hükümleri saklı kalmak kaydıyla, serbestçe kararlaştırabilir ya da bir kanuna, milletlerarası veya kurumsal tahkim kurallarına yollama yaparak belirleyebilirler.

Taraflar arasında böyle bir anlaşma yoksa hakem veya hakem kurulu, tahkim yargılamasını bu Kanun hükümlerine göre yürütür.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

UNCITRAL Model Law Article 20. Place of arbitration (Tahkim Yeri)

- (1) The parties are free to agree on the place of arbitration. Failing such agreement, the place of arbitration shall be determined by the arbitral tribunal having regard to the circumstances of the case, including the convenience of the parties. (Tahkimin Hukuken kendisi ile irtibat halinde olduğu yer manasında)
- (2) Notwithstanding the provisions of paragraph (1) of this article, the arbitral tribunal may, unless otherwise agreed by the parties, meet at any place it considers appropriate for consultation among its members, for hearing witnesses, experts or the parties, or for inspection of goods, other property or documents. (Tahkimle ilgili münferit işlemlerin yapıldığı yer manasında)

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

MTK m.9 Tahkim yeri HMK. 425

Madde 9 – Tahkim yeri, taraflarca veya onların seçtiği bir tahkim kurumunca serbestçe kararlaştırılır. Bu konuda bir anlaşma yoksa tahkim yeri, hakem veya hakem kurulunca olayın özelliklerine göre belirlenir.

Hakem veya hakem kurulu, tahkim yargılamasının gerektirdiği durumlarda önceden taraflara bildirmek kaydıyla bir başka yerde de toplanabilir.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

ICC Rules Article 18 Place of the Arbitration

- 1 The place of the arbitration shall be fixed by the Court, unless agreed upon by the parties.
- 2 The arbitral tribunal may, after consultation with the parties, conduct hearings and meetings at any location it considers appropriate, unless otherwise agreed by the parties.
- 3 The arbitral tribunal may deliberate at any location it considers appropriate.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

ICC Rules Article 18 Place of the Arbitration

MTO Tahkim Kuralları MADDE 18 Tahkim Yeri

1 Taraflarca kararlaştırılmadıkça, tahkim yerini Divan belirler.

2 Hakem kurulu, taraflar aksini kararlaştırmadıkça, taraflara danıştıktan sonra, duruşmaları ve toplantıları uygun gördüğü herhangi bir yerde yapabilir.

3 Hakem kurulu, karar hakkındaki görüşmeleri uygun gördüğü herhangi bir yerde yapabilir.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

UNCITRAL Model Law Article 21 Commencement of Arbitral Proceedings

Tahkime Müracaat ve Davanın Açılmış Sayılacağı Tarih

MTK Madde 10 – A) Taraflar aksini kararlaştırmadıkça tahkim davası, hakemlerin seçimi için asliye hukuk mahkemesine veya tarafların anlaşmasına göre hakem seçecek olan kişi, kurum veya kuruluşa başvurulduğu ve eğer anlaşmaya göre hakemlerin seçimi iki tarafa ait ise, davacının hakemini seçip kendi hakemini seçmesini diğer tarafa bildirdiği; anlaşmada hakem veya hakem kurulunu oluşturan hakemlerin ad ve soyadları belirtilmiş ise, uyuşmazlığın tahkim yoluyla çözülmesi talebinin karşı tarafça alındığı tarihte açılmış sayılır.

Taraflardan biri, mahkemeden ihtiyatî tedbir veya ihtiyatî haciz kararı almış ise otuz gün içinde tahkim davasını açmak zorundadır. Aksi halde ihtiyatî tedbir veya ihtiyatî haciz kendiliğinden ortadan kalkar.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

Tahkim Süresi

MTK Madde 10 B) Taraflar aksini kararlaştırmadıkça, tek hakemli davalarda hakemin seçildiği, birden çok hakemli davalarda ise hakem kurulunun ilk toplantı tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde hakem veya hakem kurulunca esas hakkında karar verilir.

Tahkim süresi, tarafların anlaşmasıyla; anlaşamamaları halinde taraflardan birinin başvurusu üzerine asliye hukuk mahkemesince uzatılabilir. Başvurunun reddi halinde tahkim süresi sonunda yargılama sona erer. Mahkemenin kararı kesindir.

MTK Madde 13 B) Tahkim yargılaması, nihaî hakem kararının verilmesi veya aşağıdaki hâllerden birinin gerçekleşmesi ile sona erer.

...4. 10 uncu maddenin (B) fıkrasının ikinci paragrafı uyarınca tahkim süresinin uzatılmasına ilişkin talep mahkemece reddedilirse.

HMK Madde 427 HMK Madde 435 (1)(ç)

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

UNCITRAL Model Law Article 22 Language (Tahkim Dili)

MTK 10 C) Tahkim yargılaması, Türkçe veya Türkiye Cumhuriyeti tarafından tanınan devletlerden birinin resmî dilinde yapılabilir. Yargılamada kullanılacak dil veya diller, taraflar arasında kararlaştırılmamışsa, hakem veya hakem kurulu tarafından belirlenir. Tarafların anlaşmasında veya hakemlerin konu ile ilgili ara kararında aksi öngörülmemiş ise, bu dil veya diller, tarafların bütün yazılı beyanlarında, duruşmalarda, hakem veya hakem kurulunun ara kararlarında, nihaî kararında ve yazılı bildirimlerinde kullanılır.

Hakem veya hakem kurulu, tarafların dayandığı belgelerin tahkim yargılamasında kullanılan dil veya dillerdeki çevirisi ile birlikte sunulmasına karar verebilir.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

► Dava Dilekçesi (Statement of Claim) Cevap Dilekçesi (Statement of Defence)

UNCITRAL Model Law Article 23. Statements of claim and defence

(1) Within the period of time agreed by the parties or determined by the arbitral tribunal, the claimant shall state the facts supporting his claim, the points at issue and the relief or remedy sought, and the respondent shall state his defence in respect of these particulars, unless the parties have otherwise agreed as to the required elements of such statements. The parties may submit with their statements all documents they consider to be relevant or may add a reference to the documents or other evidence they will submit.

(2) Unless otherwise agreed by the parties, either party may amend or supplement his claim or defence during the course of the arbitral proceedings, unless the arbitral tribunal considers it inappropriate to allow such amendment having regard to the delay in making it.

UNCITRAL Model Law Article 24. Hearings and written proceedings

All statements, documents or other information supplied to the arbitral tribunal by one party shall be communicated to the other party. Also any expert report or evidentiary document on which the arbitral tribunal may rely in making its decision shall be communicated to the parties.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

► Dava Dilekçesi (Statement of Claim) Cevap Dilekçesi (Statement of Defence)

MTK m. 10 (D) HMK m. 428*

Taraflarca kararlaştırılan ya da hakem veya hakem kurulunca belirlenen süre içinde davacı, tarafların ad, unvan ve adreslerini, temsilcisini, tahkim şartını veya sözleşmesini, uyuşmazlığın doğduğu veya ilgili olduğu sözleşme veya hukukî ilişkiyi, iddianın dayandığı olayları, uyuşmazlığın konusunu, miktarını ve istemini içeren dava dilekçesini; davalı ise, cevaplarını içeren dilekçesini hakem veya hakem kuruluna verir. Taraflar dilekçelerine yazılı delillerini ekleyebilir ve ileride sunacakları delillere yollama yapabilirler.

Taraflar, aksini kararlaştırmış olmadıkça, tahkim yargılaması sırasında iddia veya savunmalarını değiştirebilir veya genişletebilirler. Ancak, hakem veya hakem kurulu, bu işlemin gecikerek yapılmış olduğunu veya diğer taraf için haksız bir şekilde büyük zorluk yarattığını ve diğer hâl ve şartları dikkate alarak, böyle bir değişiklik veya genişletmeye izin vermeyebilir. İddia veya savunmanın tahkim anlaşmasının kapsamı dışına çıkacak şekilde değiştirilmesi veya genişletilmesi mümkün değildir.

MTK 11(A)(3) Hakem veya hakem kuruluna sunulan dilekçeler, bilgiler ve diğer belgeler taraflara bildirilir.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

Terms of Reference (Görev Belgesi)

MTK Madde 10 E) Taraflarca aksi kararlaştırılmamışsa, hakem veya hakem kurulu, dava ve cevap dilekçesi verildikten sonra bir görev belgesi hazırlar.

Görev belgesinde tarafların adları, unvanları ve sıfatları, tahkim sırasında bildirim için geçerli adresleri, iddia ve savunmalarının özeti, istemleri, uyuşmazlığın açıklanması, hakemlerin ad ve soyadları, sıfatları ve adresleri, tahkim yeri, tahkim süresi, sürenin başlangıcı, uyuşmazlığa uygulanacak usul hükümleriyle ilgili açıklamalar ile hakemlere dostane aracılık yapma yetkisinin verilmiş olup olmadığı gibi konular yer alır.

Görev belgesi hakemler ve taraflarca imza edilir.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

MTO Tahkim Kuralları Terms of Reference (Görev Belgesi)

1 Hakem kurulu dosyayı Sekretarya'dan alır almaz, belgelere dayanarak veya tarafların huzurunda ve en son beyanlarını da göz önünde tutarak, görevini belirten bir belge hazırlar. Bu Görev Belgesi'nde aşağıdaki hususlar bulunur:

- a) Tarafların ve tahkim yargılamasında tarafları temsil eden kişilerin adları, sıfatları, adresleri ve diğer iletişim bilgileri;
- b) Tahkim süresi içinde tebligatta bulunulacak ve yazışma yapılacak adresler,
- c) Miktarı belirli taleplerin tutarı ve diğer taleplerin, belirlenebildiği kadar yaklaşık parasal değeri ile birlikte tarafların talep ve talep sonuçlarının özeti;
- d) Hakem kurulu uygun olmadığını düşünmedikçe, karara bağlanacak hususların listesi,
- e) Hakemlerin adları, adresleri ve diğer iletişim bilgileri;
- f) Tahkim yeri ve
- g) Uygulanacak usul kuralları ve var ise, hakem kurulu dostane aracı olarak hareket edebileceğine veya hakkaniyet ve nesafet kurallarına göre karar verebileceğine dair verilen yetki.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

MTO Tahkim Kuralları Terms of Reference (Görev Belgesi)

2 Görev Belgesi taraflar ve hakem kurulu tarafından imzalanır. Kendisine dosyanın havalesinden itibaren iki ay içinde, hakem kurulu, tarafların ve kendisinin imzaladığı Görev Belgesi'ni Divan'a iletir. Divan, hakem kurulunun gerekçeli talebi üzerine veya gerekli görüyorsa re'sen bu süreyi uzatabilir.

3 Taraflardan herhangi biri Görev Belgesi'nin düzenlenmesine katılmaz veya imzalamayı reddederse, bu belge onay için Divan'a sunulur. Görev Belgesi 23(2) madde uyarınca imzalandıktan veya Divan tarafından onaylandıktan sonra tahkime devam edilir.

4 Görev Belgesi imzalandıktan veya Divan tarafından onaylandıktan sonra, yeni talebin mahiyetini, tahkimin bulunduğu aşamayı ve diğer ilgili hususları göz önüne alacak olan hakem kurulu tarafından bunun için izin verilmediği sürece, tarafların hiç biri Görev Belgesi'nin sınırlarının dışında kalan yeni taleplerde bulunamaz.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

UNCITRAL Model Law Article 24. Hearings and written proceedings

Yargılamanın Evrak Üzerinden Yapılması veya Duruşma Yapılması

MTK m. 11 A) Hakem veya hakem kurulu, delillerin sunulması, sözlü beyanlarda bulunulması ve bilirkişiden açıklama istenmesi gibi sebeplerle duruşma yapılmasına karar verebileceği gibi; yargılamanın dosya üzerinde yürütülmesine de karar verebilir. Taraflar duruşma yapılmaması konusunda anlaşmadıkça, hakem veya hakem kurulu, taraflardan birinin istemi üzerine yargılamanın uygun aşamasında duruşma yapar.

Hakem veya hakem kurulu, dava ile ilgili her türlü keşif tarihini, bilirkişi incelemesini veya diğer delillerin incelenmesi için yapacağı toplantı ve duruşmaları ve tarafların gelmemeleri halinde bunun sonuçlarını uygun bir süre önceden taraflara bildirir.

Hakem veya hakem kuruluna sunulan dilekçeler, bilgiler ve diğer belgeler taraflara bildirilir.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

UNCITRAL Model Law Article 25. Default of a Party

Taraflardan Birinin Yargılamaya Katılmaması

MTK Madde 11 C) Taraflardan birinin yargılamaya katılmaması hâlinde aşağıdaki hükümler uygulanır :

1. Davacı, geçerli bir neden göstermeksizin dava dilekçesini süresi içinde vermezse; hakem veya hakem kurulu tahkim yargılamasına son verir.
2. Dava dilekçesi, 10 uncu maddenin (D) fıkrasının birinci paragrafına uygun değilse ve eksiklik hakem veya hakem kurulunca belirlenecek süre içinde giderilmezse, hakem veya hakem kurulu tahkim yargılamasına son verir.
3. Davalı, cevap dilekçesini vermezse; bu durum davacının iddialarının kabulü olarak değerlendirilmeyip yargılamaya devam edilir.
4. Taraflardan biri, geçerli bir neden göstermeksizin duruşmaya gelmez veya delillerini sunmaktan kaçınırsa; hakem veya hakem kurulu, tahkim yargılamasına devam ederek mevcut delillere göre karar verebilir.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

Article 26. Expert appointed by arbitral tribunal

Bilirkişi İncelemesi ve Keşif İcrası

MTK m. 12 A) Hakem veya hakem kurulu;

1. Belirlediği konular hakkında rapor vermek üzere bir veya birden çok bilirkişi atanmasına,
2. Tarafların bilirkişiye gerekli açıklamaları yapmalarına, ilgili belge ve bilgileri vermelerine,
3. Dava ile ilgili keşif yapılmasına,

Karar verebilir.

Aksi kararlaştırılmadıkça, taraflardan birinin istemi veya hakem ya da hakem kurulunun gerekli görmesi üzerine bilirkişiler, yazılı veya sözlü raporlarını vermelerinden sonra çağrılacakları duruşmaya katılırlar. Bu duruşmada taraflar, bilirkişilere soru sorabilir ve uyuşmazlık konusunda kendi seçtikleri özel bilirkişileri dinletebilirler.

MTK m. 12 B) Taraflar, delillerini hakem veya hakem kurulunca belirlenen süre içinde verirler. Hakem veya hakem kurulu, delillerin toplanmasında asliye hukuk mahkemesinden yardım isteyebilir. Bu takdirde mahkeme, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerini uygular.

CONDUCT OF ARBITRAL PROCEEDINGS (TAHKİM YARGILMASI)

UNCITRAL Model Law Article 27. Court assistance in taking evidence

Delillerin Mahkeme Yardımıyla Toplanması

MTK m. 12 B) Taraflar, delillerini hakem veya hakem kurulunca belirlenen süre içinde verirler. Hakem veya hakem kurulu, delillerin toplanmasında asliye hukuk mahkemesinden yardım isteyebilir. Bu takdirde mahkeme, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerini uygular.